Мустақиллик, Тинчлик, Ҳамкорлик

Халқ сўзи

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг газетаси

24 МАРТ, ЧОРШАНБА № 57 (562). 1993 йил. Сотувда эркин нархда.

РАМАЗОН ҲАЙИТИ БАРЧАМИЗГА МУБОРАК БЎЛСИН! БУГУН ДАЛАЛАРГА СЕПИЛАЁТГАН УРУҒ, БОҒЛАРГА ЭКИЛАЁТГАН НИҲОЛЛАРГА АЛЛОҲ ТАОЛОНИНГ БАРАКОТ НУРИ СОЧИЛГАН БЎЛСИН

Ислом КАРИМОВ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муборак Ийди ал-Фитр муносабати билан Сиз, жаноби олийларини шахсан ўз номимдан, Иордания Қироллиги ва ҳукумати ҳамда халқи номидан самимий қутламоқдан, энг яхши ниятларимни изҳор этмоқдан мамнунман. Биродар халқингизнинг фаровонлиги ва мусулмон миллатининг эрки йўлида Сизга сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат ҳамиша ёр бўлсин!

Иордания қироли ҲУСАЙН БИРИНЧИ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Муқаддас Ийди ал-Фитр кириб келаётгани муносабати ила Сиз, жаноби олийларини самимий қутлаш менга катта қувонч бағишлайди. Шу улуғ айёмда Сизни шахсий бахтингиз ва сиҳат-саломатлигингиз учун, мамлакатингиз ва халқингиз фаровонлигию зафарлари учун дуолар қилмоқдамиз. Биз шахсан Сизга ва Сиз орқали барча мусулмон халқларига бу байрам тинчлик ҳамда саодат келтиришини тилаймиз.

Оммон султони ҚОБУС БИН САИД.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Қадрли Президент Ислом Каримов!

Буюк байрам Наврўз ва Ийди ал-Фитр муносабати билан чин қалбдан қутловимни қабул этгайсиз. Сизга энг яхши тилаклар ёр бўлсин! Бу қўшалоқ байрам шахсан Сизга буюк зафарлар ва бахт-саодат олиб келсин, Ўзбекистон халқига эса фаровонлик насиб этсин.

Юксак ҳурмат ила ХОЛИД ал-РИЗО.

Саудия Арабистони, Жидда.

ЭЛЧИЛАР ҚУТЛОВИ

Муборак сана муносабати билан қардош Туркия давлатининг Ўзбекистондаги мухтор элчиси жаноб Вўлқон Чўтур мухбиримизга ўзининг дил сўзларини изҳор қилди.

— Маълумки, Рамазон ойида рўза тутилади. Аҳли мусулмон зиммасидаги рўза тутиш фарзи ҳар кимнинг виждоний иши, албатта. Мен мана шу қутлуғ кунда рўза тутган барча бандаи мўминларнинг тутган рўзалари худо даргоҳига қабул бўлсин, дейман.

Туркияда Рамазон ҳайити 3 кун бўлади. Бу байрамни мен тинчлик байрами дегим келади. Туркияда шу кунлари қариндош-уруғлар, ёру биродарлар бир-бирларини ҳайит билан муборакбод этадилар. Фарзандлар ота-оналарини бориб кўришади, қўлларини ўпиб, байрам билан қутлашади. Шу кунлари марҳумлар қабрлари зиёрат қилиниб, улар руҳига дуои фотиҳа ўқилади. Ораларида бўлган гинаю-кудуратлар унутилиб, урушганлар иноқлашиб кетадилар.

Мен Ўзбекистон халқини, азиз дўстларимни муборак Рамазон ҳайити муносабати билан чин дилдан қутлайман. Қардошларим — азиз ўзбекистонлик ҳамиша соғ-омон, бахт ва саодатли бўлишини Оллоҳдан тилаб қоламан. Дилдош, тилдош, диндош маслакдош икки қудратли мамлакатнинг дўстлик ришталари янада мустаҳкамланаверсин. Мустақил давлатингиз равнақига муваффақиятлар ёр бўлсин. Бағри кенг ўзбек халқининг шоду хуррамликларига, байрамларига биз ҳам шерик бўлиб турганимиздан ғоят бахтиёрман.

— Муҳтарам элчи жаноблари, Сиз ва Сиз орқали бутун Туркия халқини Рамазон ҳайити билан «Халқ сўзи» ижодий жамоаси номидан муборакбод этишга ижозат берсангиз. Қардошлигимиз боқий бўлиб, дўстлигимиз йўллари янада мунаввар бўлаверсин. Эзгу-тилакларингиз учун ташаккур.

— Сизнинг тилакларингизни ҳам мен, албатта, ўз халқимга етказаман. Яна бир бор ҳайитингиз муборак бўлсин, қардошлар.

Суҳбатдош: Тоҳир ДОЛИ ўғли.

Эрон Ислом жумҳуриятининг Ўзбекистон Республикасидаги муваққат ишлар вакили жаноб Саййид Муҳаммад Мусо Ҳошимий Гулпоёгоний Рамазон ҳайити муносабати билан мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди.

— Бисмиллоҳир роҳманир роҳийм. Рамазон ҳайити Ислом дунёсидаги энг катта байрамлардан бири ҳисобланади. Шу куни рўза тутган жами мўъмин-мусулмонлар қиблага юз ўгириб ҳайит намозини адо этадилар. Мусулмонлар намоз ўқиш учун саф тортар эканлар, бир ой давомида ўзларига сабр-тоқат, сиҳат-саломатлик ато этган Оллоҳ-таологa ҳамду санолар ўқийдилар. Кун бўйи хонадонлари файз ва нурга тўлиб, шоду хуррамлик аримайди.

Оллоҳга шукрки, Рамазон ҳайити бу йил Наврўз байрами билан деярли бир вақтда келди. Фурсатдан фойдаланиб Ўзбекистон халқини бу байрам билан ҳам чин дилдан муборакбод этаман.

Ҳайит кунининг дам олиш куни, деб эълон қилиниши ҳамда бу улуғ айёмнинг давлат ва халқ томонидан кенг нишонланиши истиқлол ато қилган муқаддас меваларнинг маҳсули, деб ўйлайман. Рамазон ҳайитида амалга оширилиши лозим бўлган вожиботлардан яна бири шундан иборатки, шу куни мусулмонлар бир-бирларига фитр садақа берадилар. Бу билан мусулмонлар бир-бирларига бефарқ эмасликларини амалда исбот қиладилар. Эрон миллати ният қилгани каби унинг вакили сифатида барча мусулмонларга Олло-таолодан газетангиз орқали хонадонларига ҳайру баракот, тан-жонларига сиҳат-саломатлик, ишларида омад ёр бўлишини тилаб қоламан.

1992 мелодий сана Ўзбекистон Республикаси билан Эрон Ислом жумҳурияти солномасига зарҳал ҳарфлар билан ёзилишига шак-шубҳа йўқ. Оллоҳга шукрки, узоқ вақт узилиб қолган муносабатларимиз қайтадан тикланди. Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг Эронга, Эрон ташқи ишлар вазири жаноб Вилоятийнинг Ўзбекистонга ташрифи, шунингдек Ўзбекистонда Эрон жумҳурияти элчихонасининг очилиши келажакка умид билан қарашга имкон яратади.

Суҳбатдош: Исмат ХУДОЕРОВ.

Ийди ал-Фитр дунё мусулмонларининг улуғ ва муқаддас байрамидир. Рамазон ойидаги тоат-ибодатларнинг натижаси ўлароқ, муслимлар ва муслималар бу буюк кунни алоҳида кўтаринкилик ва шодиёна билан нишонлайдилар. Бу кун дунёдаги мусулмон ўлкаларнинг ўзаро алоқалари ривожланишига ҳам хизмат қилади. Покистон Ислом Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Шафқат Али Шайх бу байрам ҳақида тубандагиларни айтди:

— Камина бир ойлик тоат-ибодатдан сўнг бу улуғ куннин нишонлаётган мамлакатингиз мусулмонларига дунё мусулмонларининг азиз ва муқаддас байрами — Ийди ал-Фитрда ўз оиламга, халқимга, давлатимга тилайдиган барча самимий тилакларимни изҳор этаман. Ўзбекистон Республикаси ҳозирги кунда ўз миллий давлатчилик сиёсатини тиклаш ва мустақиллигини мустаҳкамлашдек мураккаб ва масъулиятли даврни бошдан кечирмоқда. Муқаддас Рамазон ойида ўзбек халқига сиҳат-саломатлик, бахту саодат ва сабру бардош тилаб қоламан.

Маълумки, Муқаддас Рамазон ойи тинчлик ва миллий муроса ойи саналади. Шунинг учун ҳам бу муқаддас байрамнинг Покистон Ислом Жумҳурияти билан Ўзбекистон Республикаси ўртасидаги муносабатларнинг ривожланишига, дўстлигимиз ва ҳамкорлигимизнинг янада мустаҳкамланишига хизмат қилишига ишонаман.

(ЎзА).

ДЕҲҚОН БАҲОРИ БОШЛАНДИ

Шу кунларда одамлар байрам кайфияти билан яшашмоқда. Муборак Наврўз айёми ҳамда муқаддас Рамазон ҳайитининг изма-из нишонланишида ҳам ўзгача, эзгу бир маъно бордай. Мана шундай қутлуғ дамларда амалга оширилган ҳар қандай яхши ишнинг охири бахайр бўлғай. Қўлларига кетмон олиб, кўчат ўтқазиш ниятида далага чиққан мана бу яхшиларга қараб, кўнглингдан шу каби ўйлар кечади. Бугун замин бағрига қадалган кўчатлар эрта-индин ширин-шакар мевалар тугиб, халқимиз дастурхонига файз киритиши, шубҳасиз. Бу билан улар кишилар юрагига яхшилик уруғини қадашаётгандай гўё. Ахир, айтишади-ку, яшиллик киши кўнглини ғубордан поклайди, деб.

Ҳа, азалдан миришкорлиги билан машҳур бўлган халқимиз эрта баҳорданоқ ниҳол экишни бошлаб юборди. Бунинг самараси ўлароқ, ўзбек диёри ҳамиша яшиллигу, мева-чеваларга бой бўлади. «Кўчат ўтқаз, боғ ярат», деган халқ даъватида ҳикмат кўп. Буни ушбу лавҳада акс этган Жиззах вилояти Пахтакор туманидаги «Самарқанд» хўжалиги меҳнаткашлари ҳам дилдан тушунадилар.

Умарали ХУШВАҚТ олган суратлар.

МИННАТДОРМИЗ

«Ўзбекистон Республикасида футболни янада ривожлантириш тадбирлари тўғрисида»ги қарорнинг улуғ айём кунлари қабул қилинганлиги барча ишқибозлар, мутахассислар ва футболчиларга Наврўз каби олам-олам қувонч бахш этди. Унинг ҳар бир бандида футболнинг барча масалаларига тўлиқ жавоб берилган. Футболнинг ҳеч бир қирраси унутилмаган. Ҳукуматимиз усталар жамоаси қошида футбол мактаблари очиш учун катта маблағ ажратганлиги эътиборга молик. Ушбу қарор чиқиши билан республикамизда футбол янада ривож топишига ишонамиз. Бизнинг юртимиз ҳамма вақт истеъдодларга бой бўлган.

Ҳаттоки футбол жамоалари ва футбол мактаблари, ўйингоҳларнинг турли солиқлардан озод этилиши кўп нарсадан дарак беради. Бунинг учун биз республикамиз раҳбариятига, шахсан Президентимиз Ислом Абдуғаниевич Каримовга катта миннатдорчилик билдирамиз.

Б. ИБРОҲИМОВ,
«Пахтакор» футбол жамоасининг бош мураббийси.

ҒАЛЛАОРОЛ ШИШАСИ

ҒАЛЛАОРОЛ. Матлубот жамияти қошида шиша идишлар тайёрлайдиган цех ишга тушди.

Ранг-баранг қанддон, гулдон, кўзачалар харидорлар эътиборини тортмоқда. Ҳозирча бу маҳсулотлар туман савдо дўконларида қўлма-қўл сотилмоқда. Кейинчалик бу маҳсулотлар бошқа вилоятларга ҳам чиқарилиши кўзда тутилаяпти.

Абулқосим МАМАРАСУЛ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН Ватаним маним

«Халқ сўзи» ва Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги хабарларидан

ШАНБАЛИК КУНИ ЙЎЛ КИРА ТЕКИН БЎЛДИ

● ЖИЗЗАХ. 13 март куни бутун вилоятда Наврўз шарафига шанбалик уюштирилди.

ТУШГАН маблағ «Маҳалла» хайрия жамғармасининг вилоят бўлими ҳисобига ўтказилди. Вилоят ҳокимлиги ҳам умумхалқ тантанасига ўзига хос совға тайёрлади. Ҳокимнинг фармойишига кўра шу куни шаҳар ва район жамоат транспортлари фуқароларга текин хизмат кўрсатди.

СИЗДАН УГИНА, БИЗДАН БУГИНА

● ҚЎҚОН. Педагогика институти билан шаҳар ички ишлар бўлими ҳамкорлик қилишмоқчи.

АҲДЛАШУВГА кўра миршаблар институт ётоқхоналари ва яқин атрофда тартиб сақлашга кўмаклашишади. Эвазига институтнинг спорт зали ва анжомларидан фойдаланишади.

КОРХОНА ЖАМОА ИХТИЁРИГА ЎТДИ

● ШОВОТ. Маҳаллий саноат комбинати испаниялик ишбилармонлар билан ҳамкорликда чарм тайёрлайдиган цех очишни мўлжаллашаяпти.

ЖАМОА корхонани давлат тасарруфидан чиқариб ўз ихтиёрига олди. Ҳозиргача 264 ишчидан 50 нафари мулкка эгалик қилиш хусусида ариза берган. Ишчилар ҳамкорликдан сўнг иш яна ривож топади дея умид қилишаяпти.

АЪЛОЧИ ЎҚУВЧИ НАФАҚА ОЛАДИ

● ШАҲРИСАБЗ. Пиллакашлик фабрикаси жамоаси иқтисодий қийинчиликларга қарамай, мактаб ўқувчиларига моддий ёрдам уюштириш имконини топди.

ШУ МАҚСАДДА улар Улуғбек номли ўрта мактабнинг 9-11 синф ўқувчиларидан 10 нафарига ҳар ой 100 сўмдан нафақа бериб боришга аҳд қилдилар.

Фабрика маъмурияти бу йил етиштириладиган пилла хом ашёси қабул қилиб олингач, нафақа бериладиган ўқувчилар сонини кўпайтириш режасини тузиб қўйди.

ТИЛ БИЛГАН БОРДИ-КЕЛДИ ҚИЛАДИ

ТОШКЕНТ. «Алянс-Франсес» ташкилотининг Ўзбекистон бўлими тузилди.

ЖАМОАТ ташкилотининг асосий вазифаси ўзбек ва фаранг халқлари ўртасида борди-келдини мустаҳкамлаш. Бундан ташқари Ўзбекистон халқига француз тилини ўргатиш ва маданиятини тарғиб қилиш билан ҳам машғул бўлади.

ШУНИСИГА ҲАМ ШУКР

● УРГАНЧ. Марказий шифохонада ўрнатилган қурилма соатига 25 литр шўр сувни чучуклаштириб бераяпти.

ҚУЙИ Амударё ўрамида ичимлик сув одатдагидан бир неча баравар «қаттиқ»лашиб кетганди. Оқибатда буйрак, жигар ва ўт пуфагида тош йиғилган беморлар кўпайди. Ўрнатилган қурилма эса ана шу хасталикларнинг олдини олишга қаратилган тадбирдир.

САХОВАТИНИ ДАРИҒ ТУТМАДИ

● БУХОРО. Америка фуқароси Ю. Содиқов хайрли ишга деб бир миллион сўм ҳадя этди.

НАВРЎЗ арафасида қабристонларни ободонлаштириш мўлжалланаётганди. Буни эшитган асли бухоролик ишбилармон киндик қони тўкилган юртдан саховатини дариғ тутмади.

НАВРЎЗ—93

Чиқди султони шафақ, лолагулзор бўлди шарқ,
Зарларни тўкди уфққа, нурли бозор бўлди шарқ.
Субҳ аталмишнинг жамолин нурли офтоб ювдию,
Кенг жаҳон бўлди мунаввар, тоза рухсор бўлди шарқ.
Бу назокат тонгга бўлмиш ҳам насибу ҳам касб,
Бир гўзалнинг юзларидек шавқу хуммор бўлди шарқ.
Этгали сайри само осмонга чиқмиш ул қуёш,
Бул саҳар кўз ёргучи онаизор бўлди шарқ.

Эътибор ОХУНОВА.

РАМЗИ МУҲАББАТ АЙЛАБ СЕНГА ШУКРОНА ҚИЛАЙ

(МАРҲАБО, НАВРЎЗИ ОЛАМ...)

Йил бўйи муштоқ кутганимиз, йўлларига, рухсорига қаро кўзларимизни тикканимиз Наврўзи олам, марҳабо! Қалдирғочнинг қанотида, Гўрўғлининг ғир отида келдинг сен, Қушларнинг баётида келдинг.

Наврўзим, оламнинг нур қалами билан битилган ўтли достоним, сенинг баҳри — байтларингга, тиниқ орзуларинг, эҳсонларингга ташна эдик. Сен бир олам ғазаллар келтирдинг. Ғазаллар қатида сенинг орзуларинг, бизга айтилажак розларинг битилган. Сенинг бизга билдиргувчи тилакларинг мўл, карамларинг беҳисоб. Дарё тўлқинларига ёзилмишдир улар. Ирмоқларнинг оҳангига жо бўлмишдир. Тилакларинг, неъматларинг осмоннинг нилий дафтарига ёзилаётган турналарнинг иншоларига битилмишдир. Сен битган ривоятлар, ҳикматлар, сен яратган фусунларни томошо айлашнинг ўзи бахт, сурурдир. Юрагимга яна азиз ҳислар меҳмон бўлур.

Осмонда ой чечак, ой чечак,
Заминда бой чечак, бой чечак.
Бой чечак болалар кундузлар,
Ой чечак боласи юлдузлар.
Бир тутам бой чечак бойланар,
Бир олам сурурга айланар.
Ўпар у қизларнинг лабини,
Йигитнинг пинҳоний гапини
Етказар бой чечак сулувга,
Айланар иштибоҳ, ғулуга.
Кўкда ой, заминда бой чечак,
Мангуга бунда қол, ҳой, чечак!

Бир бойлам бой чечакни бағримга босаман. Юрагимда ой тўлишади. Олам, борлиқ барча дилшодликларини одамларга бўлишади. Қароғларимда, нигоҳларимда оппоқ тонглар ёришади.

Хаёлнинг нур сўқмоқларида кетиб бораман. Гуллар водийсига, эзгулик салтанатига элтувчи йўллар — диёримнинг мустақиллик йўлларидир. Орзуларимда, ширин хаёлларимда, йўлларимда гуллар денгизи. Уни сен ҳадя айладинг, тенгсизим, Наврўзим! Настарин гулларингнинг хумориман. Ариқлар лабида ниш урган ялпизларинг интизориман.

Хаёлларим, беизн хаёлларимнинг маржони узилади... Осмон тоқида худди лайлатулқадрдай афсонавий, сеҳрли, оппоқ кабутардай беғубор парпирак кўринди. Болакайлар том бошига чиқиб, юракдаги беғубор орзуларини, умид қушларини, дилшодликларини осмонга учиряптилар. Озод, мустақил диёримнинг беғубор, даҳлсиз, мусаффо осмонини тўлдириб, файзиёб айлаб парвоз қилаверинг, парпираклар, бахт қушлари!

Парпираклар наврўзи оламнинг ҳусни хатларига ўхшайди. Бир садо келади.

Най саси келади ўтлоқдан,
Ялпизлар сирғаси қулоқда.
Жағ-жағ ўт ўрибди жамалак,
Келинлар кўнглида сумалак.
Чучмома ястаниб қирларга
Кўз тутар мастона қизларга.
Хаёлим тортади сайхонлик,
Баҳорда тикон ҳам райҳонлик.

Наврўз — янги йўллар, янги умидлар, янги йил демак. Янги йил кечасида коинот олтин тарозусининг икки палласи тенг — баробар келиб, кун ва тун кафтгири тенглашар, юз кўришар, дейдилар.

Ўтмиш билан келажак, орзулар билан армонлар юз кўришадилар. Олтин тарозунинг ҳар икки палласи тенг келган ана шу сонияда неки ширин жон, неки мавжудот бўлса орзуланиб, тиловат айлашга одатланган. Орзули олам деганлари ана шу! Ирмоқлар сойга, сойлар дарёларга, дарёлар уммонларга, баҳри денгизларга айланишни орзу қилар эканлар.

Гиёҳларнинг майин шивирлашида орзу, тилаклар бордай. Минг бир хил турфа рангларда жилва қилаётган чечаклар, гулларнинг тебранишида аллақандай сеҳрларни кўраман.

Турналар арғимчоқ ёйган кенг самоларга термуламан. Турналарнинг карвонига қўшилиб учгим келади. Ариқлар, анҳорлар бўйида ялпиз териб юрган келинчаклар юрагида не орзулар бор экан? Мустақил юрт, озод заминимизнинг тонглари, яшилликлари нақадар хушдир.

Баҳор сеп ёяди... минг хил турланар,
Арғимчоқ ёзади турналар.
Бувилар чолларни бошлашиб,
Болалар варрагин ташлашиб,
Термулар турналар рақсига,
Жон кирар қўшнилар баҳсига.
Турналар тўлдирар самони,
Келсин-ей, маъмурлик замони!

Бу соҳир дунёда ўлмайдиган не бор? Орзу ўлмайди, дейдилар. Наврўз орзулар фаслидир.

Баҳорим, тало-тўплардан, тақчил бозор ташвишларидан чарчадик. Бизга шодлик, маъмурлик улаш. Шодликларинг мўл бўлсин, кулгуларинг бир жаҳон! Бизга ўшал йўқотганларимизнинг ҳаммасини андиша, ҳаё, камтарлик, аёллик назокатимизни қайтар.

Настарин гулларингни бошимиз узра соч. Гулларингни бағримга босай, гуллар қучоғида кўрай сени ҳам. Юлдузлари мўл-мўл осмонингдан баракақут ёғилсин, баҳорим.

Наврўз — ижобатлар фаслидир.

Баҳорим, қишнинг ғуборини, танглик-танқисликларнинг малолини ўзани кенг дарёларинг, тошқин-шошқин селларинг оқизиб кетсин. Ғуборим майсалар кўксига шабнамлардек тўкилсин.

Истиқлолга эришган диёримизнинг умидли беланчагида гўдагини ардоқлаётган ёш она, гапу-гаштакларга иштиболи бувижонлар, ёр-ёрларини қайта излаб топаётган онажонлар, пойингизга гуллар тўшалсин! Илк бинафшалар, бодом гуллари хуморингизни олсин.

Юртга маъмурлик, аёлларга мунислик, йигитларга тантилик тилаётган оталар, тилагингиз ижобат бўлсин, негаки Наврўз — кушод фаслидир!

Бинафшалар кулар, ўшадир,
Ирмоқ бандиликдан бўшади.
Сойга туғён қўша-қўшадир,
Бу ўша...
Наврўз.
Қизғалдоқлар лабида лаъли,
Қирда лолаларнинг машъали,
Ҳатто тикон гули наъшали,
Бу ўша...
Наврўз.
Мил-мил юлдуз ёғар боғларга.
Сирға тақар гул, бутоғларга,
Ой кўшкини қурар тоғларга,
Бу ўша...
Наврўз.
Кўйлаклари рангли, оҳорли,
Давралари қўшиқ, алёрли,
Чаманлари хушрўй, ифорли,
Бу ўша...
Наврўз.

Қўшнилар ялпиз келтирган хушбўй, танқис таомлари билан бир-бирларини сийлайдилар. Бир-бирларига гуллар, бинафшалар ҳадя айлайдилар. Наврўз ҳадсиз ишқ, ҳадсиз ҳайратларга ўхшайди.

Шоир юраги, бастакор нигоҳи билан табиатга бир боқинг-а. Оҳанглар, наволар, ғазаллар ҳадя этади у сизга. «Бу олам кўҳнадир, бу очун донишмандидир» деб айтади у сизга яна.

Наврўз саболари неларнидир шивирлаб ўтади. Неларни шивирладийкин у сабо? Жавоб излаб Оқтош, Шоҳимардон тоғларига, уларнинг туғёнлар узра бош қўйган сертўлқин сойларига, Андижоннинг Боғи шамолларига, Тошкентнинг гул алвон гулханини ёққан чаманларига, тонглар этагидан ёғилаётган ёғду, бувиларнинг эртакларидан ёғилаётган ҳикматларга боқаман. Соҳир табиатдан садо келади,

Эй кошки, кимлигимни бир билсаме,
Нечун саргаштамен, назар қилсаме,
Соҳиби бахт эсам, ўйнаб кулсаме,
Эрмасам, ёш тўкиб, бағрим тилсаме...

Наврўз саболари боғ айланади. Ғунчаларни уйқудан уйғотади. Наққош баҳор бутоқларга ҳадсиз, ҳисобсиз эҳсонлар, ҳосил тугунчаларини ҳадя айлайди. Чечакларга турфа ранглар улашади. Баҳор қирлар, адирлар, сайхонлар, ҳатто қабристонларни ҳам назарлаб ўтади. Иншолар битади, ҳайратларга кўмади.

Ким берди руҳи лолаю гулбар сенга,
Бу сунбули наврастани, гулнор сенга?
Кундузни ёғдунинг қўлига ким берди,
Бу ёри сазониким, сазовор сенга?..

Баҳор битган иншолар, у қолдирган дастхатлар, у чизган рангли сувратлар қошида лолдирман. Ул наққошнинг мўйи қалами ила чизилган манзараларга таъриф изламоқ, уларни ўқимоқ, англамоқ мушкулдир. Ул мўъжизаларга термуламан, бу термулишдан кўзларим ҳам қорайди, тун ҳам.

Эй тун, иноят эт, яна айлама хун,
Бу рози дилимни фош этиб, қилма фузун.
Кўрдинг, кеча не қадар узун бўлди кечам?
Эй васлу висол туни, узун бўл, узун.
Уч нарса менинг учингдан олмиш тимсол,
Руҳдан — гулу, лабдан-мўлу, юздан-жамол.
Уч нарса менинг учимдан олмиш ҳама сол,
Дилдан-ғаму, юздан-наму, кўздан-хаёл.

Наврўз саболари саргашта кезади. Тоғлар бошига боради, ирмоқларни уйқудан уйғотади. Сўнг... марҳумлар ётоғига, ўтганларнинг сўнгсиз, сокин салтанатига йўл олади. Қабрлар бошида туриб қолади. «Инсоф, диёнат ер юзида устивор бўлсин» дея шивирлайди. Ҳа, марҳумлар ёди юраклар тўрида бўлсин ҳамиша. Наққош баҳор оламидаги жамики маҳзун юраклар фарёдини, бағри хунликни лолалар кўксига жойлаб, қабристон устидан сепиб юборади. Лолаларнинг япроғига неларнингдир сувратини чизади...

Ҳей, кўкдаги юлдузларга маҳлиё бўлиб, масрур хаёл сураётган мунажжим, мағрур қадам ташлаб бораётган ўғлон! Инсоний меҳр ҳақида шеърлар битаётган, қўшиқлар куйлаётган азиз инсон, ердаги, хоки-пойингиздаги юлдуз кўзларни, уруғларни, боболар ҳокини унутмадингизми? Бу ердан:

Кексалар фотиҳа ўқиб ўтарлар,
Йигитлар ўтганда қаддини ростлар.
Қизлар ўтганида мудом таъзимда,
Ўсмирлар тиз чўксин, тавоф айласин.

Умр-афсонадир, дейдилар донолар. Бахтиёр ва ғамгин лаҳзаларингда ота-боболар ёдини унутма. Лолаларнинг ноласига, баҳор елларининг сеҳрли шивирига қулоқ тут, бир дам. Англаганларинг недир?

Қабрга бош қўйиб, зор-зор ўйлайман,
Ҳар соат, ҳар дамда юз бор сўйлайман.
Тупроққа тиз чўкиб, лолани ўпиб,
Дунё ишларига хушёр бўйлайман.
Қолган соатлар ул ғафлат уйқуси,
Инсонда танқисдир шафқат туйғуси.
Шул мўъжаз лолалар кўксида кўрдим,
Улкан дунёларнинг улкан қайғусин.

Наврўз — яшариш, янгиланиш фаслидир.

Ошифта бу юртнинг қайта туғилган кишилари кўнглида ҳам яшариш, янгиланиш туйғуси. Табиатда чиройланиш, қизларда зеболаниш қайғуси. Ҳар куртак, ҳар ниҳолда жонланиш, яшилланиш қутқуси.

Наврўз — меҳнат, улуғ режаларга тамал тошини қўйиш фаслидир. Деҳқон иш қуролларини кўздан кечиради. Уйқудан уйғонаётган Момо ерга тиз чўкади, меҳрли нигоҳи билан термулади. Баҳор қалами ҳадемай, меҳнат китобининг илк саҳифасини очади. Ҳадемай, икки тол оралиғидаги беланчаклар тебранади. Ҳадемай аёл азиз ҳисларини эгатларга нисор айлаб, улкан хирмонлар учун, деб ерга ҳосил уруғини қадайди. Ҳадемай, она далаларнинг бир тутам оромлари тугаб, бероромлик эртаклари бошланади. Баҳор саболари яна неларни шивирлайди? Баҳор насими эшикларни қоқади:

Саватча ушлаган келинга
Не дер у, соҳилга бошлайди.
Яшиллик, нурга ўч элимга,
Гуллардан қаламча ташлайди.
У аста уйғотар бобони,
Тур деҳқон, она ер маҳталдир.
Ахир сен боқурсан дунёни,
Тур, букун наврўзи — ҳамалдир.

Наврўзи оламда йўлга чиққанлар, умид манзилларига бехатар етар эмишлар. Наврўз айёмида тилагим, қайта дунёга, ёруғ дунёга келган диёрим кўзлаган нурли манзилларига етиб борсин.

Наврўз кечаларида оромсизларга оромлар, гўдакларга аллалар, келинчакларга ўланлар, кичкинтойларга эртаклар тилаганга эҳсонлар, ижобатлар ёғилар эмиш, Йўқсилларга ризқу-рўз, кўҳна бу оламга ривоятлар, донишмандликлар ҳадя айлар эмиш. Наврўзи оламнинг ҳадсиз эҳсонлари, меҳр-мурувватлари, лутфу карамдан яшариб кетган дунё, одамлар оромлар оғушида, осудаликлар салтанати ичра қайта туғилар эмишлар.

Юртимиз қайта туғилгани рост. Баҳоримиз, Наврўзимиз ҳам не-не ўлимлардан омон қолиб қайта туғилди. Тақдиримиз, таржимаи ҳолимиз қайтадан ёзилди. Қисматимиз ҳам. Имон-ихтиёримиз, иймонимиз қайта туғилди.

Озодлик, мустақиллик, хурлик байроғимиз қайта яралди. Қомусимиз, номусимиз оппоқ, оҳорли тонг нурларига йўғрилиб, янгиланиб, қайта туғилди. Тонгларимиз тозарди, онгларимиз ҳам. Йиллар давомида бўйнимизда жаранглаб келган тобеълик ҳалқалари узилди, чил-чил бўлди. Боғларимиз қайта гулга кирдилар. Булбулларимиз ўз тилларида сайраш бахти билан чаманларни ошён айладилар.

Шукрким, еримиз, осмонимиз, ёзилажак достонимиз қайта дунёга келдилар. Гулларимизнинг чиройи, ифори ўзгача.

Юракда янги дунёлар туғилсин. Тилакда янги дуолар туғилсин. Орзуларимиз гулга, йўлларимиз нурга йўғрилсин.

Юракда озод Ватан ишқи, Наврўз соғинчи деб аталган чўғ турсин. Сулувлар бу тонг сочлари билан кўчаларни супурсинлар. Келинчаклар дудоғида гул иси, муаттар бинафшалар бўйи уфурсин.

Тонг саболар «Наврўзи олам» дея таралсин.

Азизлар, сизларга гул сайлига йўл бўлсин. Тун билан тонг бир умрга баробар, тенг бўлсин.

Эй наврўз, таърифингни юз минг фасона қилай,
Ҳижрон ўқига кўксинг доғин нишона қилай.
Йиллар изҳор этолмай юрган юрак сирларин
Айтмоққа баҳор фасли сайлинг баҳона қилай.
Гул алволнинг аксими, ловулладим ишқ аро,
Рамзи муҳаббат айлаб, санга шукрона қилай.

УЛУҒ АЙЁМДАН СУҲБАТ

Ў. МАМЕШОВ,
Қорақалпоғистон «Айқулаш» ансамблининг музика раҳбари.

— МАМЛАКАТ пойтахтидаги йирик саҳналарда ўз санъатини намойиш этиш ансамблимизнинг саноқли артистларигагина насиб этган. Мустақиллик байрами тантаналарида, яқинда Тошкентда бўлиб ўтган Қорақалпоғистон кунларида қатнашишни ҳам дилга тугиб қўйгандик. Ҳатто янги дастур тайёрлаган эдик. Афсус, насиб қилмади. Ўша дастурни қайта кўриб чиқиб, Наврўзга мослаштирдик. Фикримча, чиқишларимиз кўпчиликка манзур бўлди. Акс ҳолда олқишлашармиди?

Ансамблимизнинг республикамизда нуфузи бўлишига қарамай, алоҳида бино ажратилгани йўқ. Ҳозирги бинода биздан ташқари болалар театри, филармония ҳам жойлашган. Ҳа[...]ша шовқин. Чиқиш олди машқларини ўтказишга ҳалал беради. Аммо мусулмончилик аста секин дейдилар. Ўзбекистоннинг порлоқ келажагига ишонамиз. Ҳозирги камчилик ва етишмовчиликлар унут бўладиган кунлар яқин.

Халқнинг Наврўз тантаналаридаги кайфияти ҳам шундан далолат бериб турибди.

Момогул АҲМЕДОВА,
Қарши районидаги «Насаф» давлат хўжалиги

— ТОШКАНДИ азимда менга Наврўз шодиёналарини томоша қилиш насиб этганидан ғоят хурсандман. Юртимизнинг бу бахтиёрлиги, тўкис-туваллиги илойим ҳамиша барқарор бўлсин.

Эски йилдан мустақил мамлакатимиз фуқаролари менимча, миннатдор бўлишди. Ахир у-бу етишмовчиликлар бўлиб турганда ҳам ватанимиз осмони тинч ва мусаффо турди-ку. Янги йилда илгари ушалмай қолган орзу-ниятларимиз ушалсин. Деҳқончилигимизга барака берсин. Элнинг ризқи бутун бўлсин.

Мен ўзим катта бир қурилиш корхонасида кранчи бўлиб ишлайман. Қурилиш ашъёлари ўтган йили бироз тақчил бўлди. Насиб бўлса, бу йил шу камчиликлар бартараф этилади, деб ўйлайман. Бағри кенг халқимизга ажойиб бинолар қуриш ишларида менинг ҳам ҳиссам борлигидан бахтиёрман.

Илойим, элу улусга янги йил тинч-тотувлик ва баракот олиб келсин.

Қ. ХУДОЙБЕРДИЕВ,
Андижон вилоят Қўрғонтепа районидаги «Ижтимоиёт» қишлоғи.

— ПОЙТАХТДА ўтказилаётган тантаналарда илк бор қатнашаяпман. Атайлаб байрамни томоша қилиш учун эмас, хизмат юзасидан келувдим, ишим битмади. Начора, байрамдан кейин ёрдам берамиз, дейишди. Қишлоғимизда ишлаб турган мактаб авария ҳолатида. Болаларимиз ўқишга кетди, дегунча юрак ҳовучлаб турамиз. Шу боис ҳозир янги 500 ўринли мактаб қуриш ташвишидамиз. Лойиҳаси тайёр, маблағ ажратилган.

Баъзида қурилиш ташкилотлари ишига ҳайрон қоламан. Ўзларича иш бошлашмай, юқоридан кўрсатма кутишади.

Хуллас, Наврўз баҳона ишимиз юришиб, мактаб ишга тушса, қишлоғимиз болалари ҳам давримизга мос бинода ўқиб, тарбиялансa, деймиз.

ЧЕКСИЗ МИННАТДОРМИЗ

Наврўз Чироқчи ва Китоб туманларининг тоғли қишлоқларига ўзгача шодиёналар ҳадя этди.

Чироқчининг Қалқама ширкат хўжалигидаги Чамбил, Оқчова ширкат хўжалигининг Оқчова қишлоғида янги йўл фойдаланишга топширилди.

Илгари Чироқчига бориш учун 20 километр, Китобга боришга эса 40 километр йўл юришга тўғри келарди. Эндиликда Китоб, Шаҳрисабз туманлари марказига бориш учун бор йўғи 4 километр йўл босилади, холос.

Қурилиш ишларига йўлсозлар Ўрол Шаймонов, Аҳрол Турдиқуловлар бош-қош бўлишди. Китоб йўл қурилиши бўлими, Чироқчи туманидаги 105-автокорхона шофёрларининг ҳиссалари алоҳида ўрин тутганлигини таъкидлаш лозим. Жумладан, унда фаол иштирок этган Суюн Остонаев, Очил Жонқобиловларни ҳамда Китоб ва Чироқчи туманлари ҳокимлиги кўрсатган ёрдамларни тилга олиб ўтиш жоиздир.

Бир сўз билан айтадиган бўлсак, қишлоқларимизда яшовчи 16 минг аҳоли яратилган қулайликдан чексиз миннатдордирлар.

Қишлоқ аҳли номидан:
Болли ОЧИЛОВ,
Тошмас НАФАСОВ,
Эшмурод ОСТОНАЕВлар.

ҲАМАЛ НАСИМИДА МЕҲР НАМОЁН

Ўлкамизга ўз иликлиги, қудратли уйғониши билан яна баҳор ташриф буюрди. Ҳамалнинг илиқ насимидан пойтахтимизнинг 1-клиник шифохонаси ҳовлисидаги мажнунтолу ўриклар ҳам бебаҳра қолмади. Уларда ҳам баҳорий уйғониш намоён бўлди. Дили ўксик, тани нотоб одамлар дилларига умидвор ниятлар тугиб, баҳорга пешвоз чиқдилар.

Эл дардига малҳам бўлиб келаётган мазкур шифохона жамоасида Наврўз ўзгача файз ва кўтаринкилик билан нишонланди. Байрам шодиёналарида асосий диққат-эътибор жамоанинг оддий, кам таъминланган бечораҳол ходимларига қаратилганини кўриб, шифохона маъмурияти саъй-ҳаракатидан қониқиш ҳосил қиласан киши. Масалан, янги йил муносабати билан мукофотланган 150 ходимнинг асосий қисмини фаррошлар, ҳовли супурувчию қоровуллар, кир ювувчилар, кичик тиббиёт ходимлари ташкил этади.

Шифохона маъмурияти шу даргоҳда меҳнат қилиб, ҳозирда кексалик гаштини сураётган собиқ жамоадошларини ҳам эсдалик совғалари ва моддий ёрдам билан йўқлашди.

Кўнгилларни сарафроз этувчи шу шодиёнага Алишер Навоий тимсолида машҳур актёр Ёқуб Аҳмедов, хушовоз хонанда Олимжон Орифжонов, иқтидорли кулгу устаси Мирза Холметов ва бошқа кўплаб санъаткорлар ҳам ўз хизматлари билан камарбаста бўлишди. Ўсмирлигимиздан севиб улғайганимиз бизнинг Кумуш биби, Отабекнинг Кумушбибиси, севимли актрисамиз Гулчеҳра опа Жамилова чеҳрасида баҳор балқиб тургандек бўлди гўё бу анжуманда.

— Кеча якунида биз шу масканда кўп йиллар меҳнат қилган ва жамоамиз ҳурматини қозонган марҳум биродарларимизнинг бир қанчасининг қабрларини зиёрат қилишга борамиз, — дейди шифохона бош врачи Мурод Қодиров. — Уларнинг оила аъзоларидан хабар оламиз. Озгина атаган байрам совғамизни ҳадя этиб келмоқчимиз.

Наврўз — бу меҳр-оқибат байрами. У ёшларга завқ-шавқ бағишласа, кексаларга бардамлик беради. Беморларга умидворлик бахш этади. Хуллас, Наврўзнинг беҳисоб ҳислати бор.

1-клиник шифохонада ўтказилган Наврўз шодиёнасини ҳамшира қизларнинг «Балли, қизлар!» кўрик-танлови ўз нафосати ва жозибаси билан янада безади.

Муҳаммад ТОҲИРБЕК.

СУРАТДА: ушбу анжумандан бир лавҳа.

УЙҒОНИШ ФАСЛИ

Тағин яшил тусга кирди
бу очун,
Тағин шўх куйларин чалмоқда
ҳаёт.
Табиат бир ҳикмат айтмоқда
беун,
Қўшиқлар ҳар томон
қоқмоқда қанот.
Қирларда юрибман гўзал ёр
билан,
Сезиб момо офтоб саховатини.
Залворли тоғларни ёпиб
қор билан
Қиш ҳам таратганди тароватини.
Хайр оқ чаманим, биллур
қиш фасли,
Ассалом, Наврўзим, уйғониш
фасли.

Билурман бу дамда қуёшга
қараб,
Яйрар овлоқларда гўзал оҳулар.
Ўн саккиз ёшли қиз
сочларини тараб,
Ойнага боқади, қалбда
орзулар...
Ларзага келади бирдан бу олам,
Қалдироқ ваҳима солар
гулдираб.
Тоғларнинг бағридан оққан
булоқ ҳам
Неннидир куйлайди тинмай,
чулдираб.
Булбуллар сайрасин бу
хониш фасли,
Ассалом, Наврўзим,
уйғониш фасли.

Айт-чи, не истайсан,
сарафроз умрим?
Оташли қалбимда орзулар бисёр.
Токи порлар экан кўзимда
нурим
Шу улуғ ватанга эрурман
дастёр.
Юрак тепар экан ўз қафасида,
Заҳматкаш халқимни
ўйладим фақат.

Яшаган умримнинг ҳар
нафасида
Байроғим бўлолди
БУЮК ҲАҚИҚАТ!
Ҳақ деб, ҳақиқат деб бу
ёниш фасли,
Ассалом, Наврўзим,
уйғониш фасли.

Баъзида сезилмас ўтган
лаҳза, он,
Лекин вақт дегани бунча
югурик.
Таъзимдаман сизга, устоз
Олимжон,
Тағин бу боғларда гуллади ўрик.
Куйлаган эдингиз меҳнат
ва бахтни
Замон шиддатидан шодликка
тўлиб.
Бари ўтар экан, қаранг-а,
вақтни
Бу кун Сиз боқасиз бир
ҳайкал бўлиб.
Марҳабо шоирнинг севган
хуш фасли,
Ассалом, Наврўзим,
уйғониш фасли.

Олисдан турналар
келдилар учиб,
Мовий кенгликларга солиб
арғимчоқ.
Мен эса ҳар битта гиёҳни қучиб,
Дедим: мунча жонбахш,
нашъали бу чоғ?
Кел куйчим, кўтариб
келгин созингни
Сайилга интизор биродарим, кел.
Ҳаёт, айта қолгин сен ҳам
розингни,
Ҳар ишга шай турар
гуркираган эл.
Бу фасл гўзаллик, ишқ
ва иш фасли,
Ассалом, Наврўзим,
уйғониш фасли.

Анвар ТОҒАЕВ.

«ҲАР КУНИНГ БЎЛСИН НАВРЎЗ»

ШАРҚ халқлари удумига кўра кимки Наврўз куни байрам қилиб қувонса кейинги Наврўзгача шодухуррам бўлиб, фароғатда яшар экан. Наврўзда одамлар хурсандчилик, бахту вақти чоғлик билан бир-бирларининг дилларини хушнуд қилиш ҳаракатида бўлганлар.

Шу куни оралардан гап қочган кишилар яраштирилган, улар ўтган гина-кудратларни унутиб аввалгидек қадрдон ёр-биродар бўлиб кетишган. Ҳатто узоқ давом этган қонли урушлар ҳам Наврўзу олам шарофати билан тўхтатилган. Ёғийлашган томонлар муросаю мадорага келишиб ўзаро тўқнашувларга барҳам берганлар. Наврўзда бировнинг кўнглига озор етказиш кечириб бўлмас гуноҳ саналган. Хайру саховат, меҳру-мурувват, хурсандчилик, эзгу-ниятлар тантанаси Наврўз удумларининг асосий моҳиятини ташкил этади.

Абу Райҳон Берунийнинг гувоҳлик беришича, Наврўзни улуғ ҳайит қилган афсонавий Жамшиддан кейин ўтган подшолар бу байрамни бир ой давомида нишонлашга одатланганлар. Улар Наврўздан бошланадиган улуғ ой — фарвардинни олтита беш кунлик муддатларга ажратишган. Наврўзнинг дастлабки беш кунида подшолар, иккинчи беш кунида юртнинг улуғ кишилари, эл оғалари, учинчи бўлагида подшоларнинг ғуломлари, тўртинчи беш кунликда хизматкорлар, ундан кейин эса аҳли фуқаро Наврўз байрамини нишонлашган. Ойнинг охирги беш кунлиги эса чўпонларга аталган экан.

Юрт ҳоқони Наврўзнинг ўзига аталган беш куни ичида яқин ҳеш ақраболаридан тортиб, сарой аъёнларигача, донишманду фуқарогача барининг кўнглини олишга ўз эҳсонлари ва мурувватларидан ҳаммани баҳраманд этишга, баҳор шодиёнасини рисоладагидек ўтказишга ҳаракат қилган. У Наврўзнинг биринчи куни йил боши бошланганини маълум қилиб, улусни қабул қилиш ва хайру эҳсон билан сийлаш мақсадида тахтга ўтиражагини эълон қилган. Наврўзи оламнинг иккинчи куни обрў-эътиборли хонадон соҳиблари, улуғ-мартабали кишилар ва деҳқонлар подшоҳ ҳузурига кириб, ҳоқонни муборакбод этганлар. Учинчи куни саройда лашкарбошилар, сипоҳилар ва улуғ донишмандлар базми ўтказилган. Тўртинчи куни ўз оила-аъзолари ўртасида ўтказган подшо Наврўзнинг бешинчи куни ўғиллари ва хос кишилари билан мажлис қурган. Шу тариқа Наврўз бир ой давомида тантана қилинган.

Маматқул ЖЎРАЕВ,
филология фанлари номзоди.

ЖУМЛАИ МЎМИН-МУСУЛМОНЛАРИМИЗНИ УЛУҒ АЙЁМ—РАМАЗОНИ ШАРИФ БИЛАН ЧИН ЮРАКДАН МУБОРАКБОД ЭТАМИЗ. ШУ ТАБАРРУК КУНЛАРДА АЛЛОҲИМ ҲАММАЛАРИМИЗНИ РУШДУ ҲИДОЯТ НУРИ БИЛАН БАҲРАМАНД ЭТИБ, БИТМАС-ТУГАНМАС НЕЪМАТУ ҲИКМАТЛАРИДАН РЎЗИ-НАСИБ АЙЛАСИН, МУСТАҚИЛ ЎЗБЕКИСТОНИМИЗНИНГ РАВНАҚИ, ПОРЛОҚ КЕЛАЖАГИ ЙЎЛИДАГИ ҚУТЛУҒ САЪЙ-ҲАРАКАТЛАРИМИЗ, СОЛИҲ ИШЛАРИМИЗГА ХАЙРУ БАРАКОТЛАР АТО ЭТСИН!

МУБОРАК ОЙ

Рамазон ҳайити (ийд ас-Саъир — кичик ҳайит, ийд ал-Фитр —фитр ҳайити) мусулмонларнинг шукрона байрами бўлиб Рамазон ойининг тугаши билан ўқиладиган ҳайит намози билан бошланиб, уч кун давом этади. Бу муборак кун Пайғамбаримизнинг Маккаи мукаррамадан Мадинаи мунавварага ҳижрат қилиб келган йиллари, яъни ҳижрий сананинг биринчи йилида жорий қилинган.

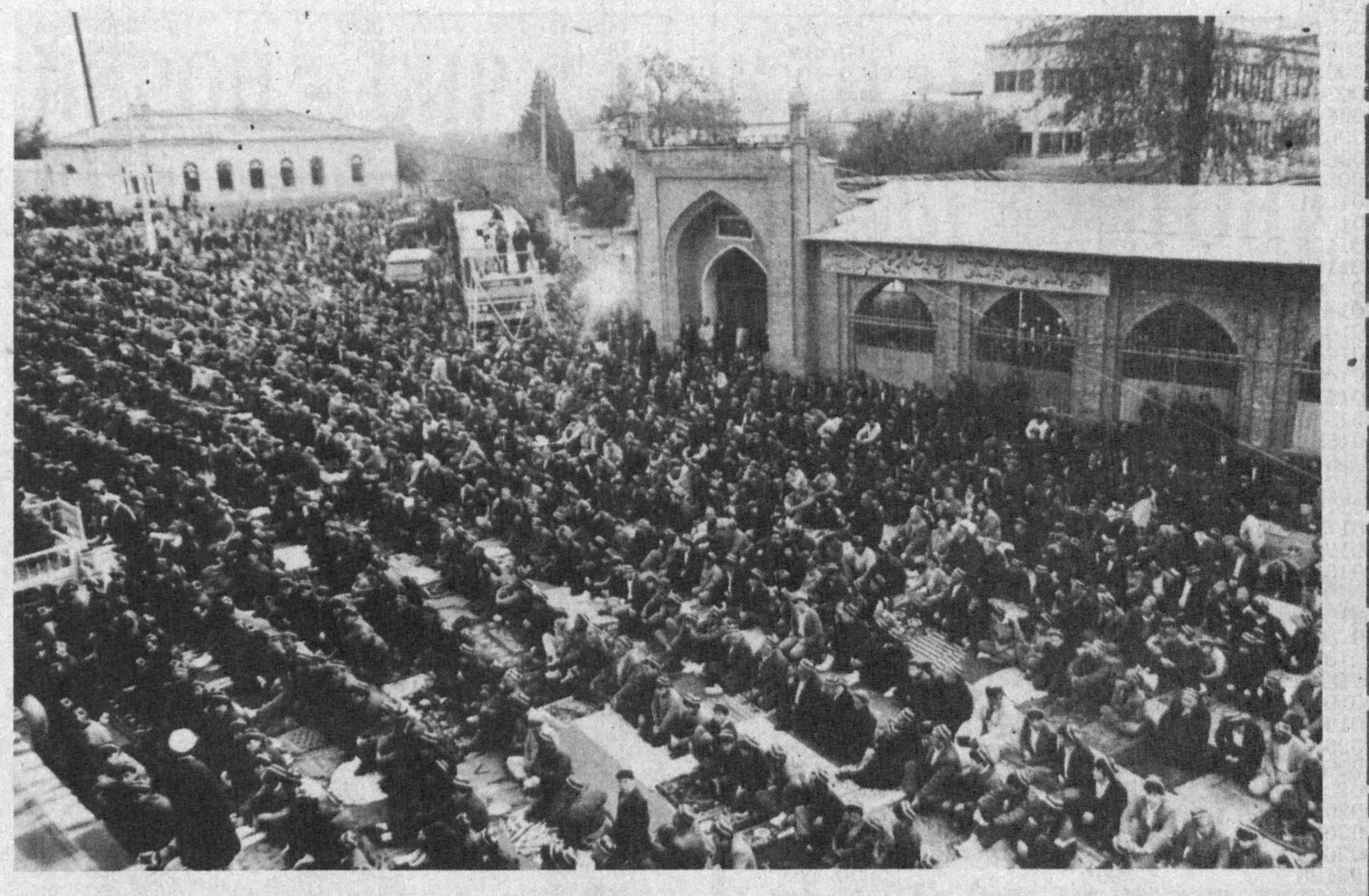

Рамазон Ислом оламида муборак, муқаддас ойлардан саналади. Бу ойда мусулмонларга, Ислом арконларининг асосий устунларидан бири бўлган рўза тутиш, яъни тонг отишидан то қуёш ботгунча ният қилиб емоқ, ичмоқ ва жинсий алоқани тўхтатиш фарз қилинди. Инсонларга берилган илоҳий каромат Қуръони Каримнинг Бақара сурасидаги 183—184—185 оятларида: «Эй мўминлар, тақволи кишилар бўлишингиз учун сизлардан илгари ўтганларга фарз қилингани каби сизларга ҳам саноқли кунларда рўза тутиш фарз қилинди. Энди сизлардан бирор киши хаста ёки мусофир бўлса у ҳолда (рўза тутолмаган кунларининг)саноғини бошқа кунларда тутади. Рўза тутишга (кексалик ёки заифлик сабабли) қийналаётган кишилар бир мискин-бечоранинг бир кунлик таоми миқдорида эваз тўлашлари лозим. Бас, ким ўз ихтиёри билан зиёда яхшилик қилса (лозим бўлганлардан ортиқроқ эваз тўласа) ўзига яхши. Агар билсангиз, рўза тутишингиз ўзингиз учун (эваз бериш ёки ҳатто узрли ҳолатда рўза тутмасликка нисбатан) яхшироқдир. У саноқли кунлар Рамазон ойидирки, бу ойда одамлар учун... ҳидоят ва фурқон (ҳақ билан ботилни ажратқувчи)нинг очиқ оятлари бўлиб Қуръон нозил қилинган. Бас, сизлардан ким бу ойга ҳозир бўлса, рўза тутсин. Ва ким хаста ёки мусофир бўлса, у ҳолда (рўза тутолмаган кунларининг) саноғини бошқа кунларда (тузалгач ёки сафардан қайтгач) тутади. Оллоҳ сизларга енгилликни истайди, сизларга оғир бўлишини истамайди. Бу саноқни тўлдиришингиз ва ҳидоят қилишгани сабабли Оллоҳни улуғлашимиз учундир. Шояд шукр қилсангиз».

Шунингдек, бу ойда Ислом ва бошқа динлар тарихида кўп ҳодисалар юз берган. Лекин Рамазон ойининг энг улуғ, энг саховатли ой эканлиги шундаки, бу муборак кунларда Оллоҳ таоло инсониятга маърифат қилган кунлар ҳисобланади. Мазкур ойнинг биринчи кунида Иброҳим алайҳиссаломга Оллоҳ томонидан ўн саҳифали муқаддас ёзув туширилган. Бу билан эса китоб нозил бўлган деб тушунилади. Рамазон ойининг олтинчи кунида Мусо алайҳиссаломга Таврот туширилган, ўн иккинчи куни Довуд алайҳиссаломга Забур туширилган, ўн саккизинчисида Исо алайҳиссаломга Инжил туширилган. Исломнинг асоси ҳисобланган Қуръони Карим ҳам худди шу ойда нозил бўлган, уни Қадр кечаси деб аталади. Бу кечани уламолар Рамазон ойининг 26 дан 27 га ўтар кечаси юз берган деб ҳисоблашади. Бу ҳақда Қуръони Каримнинг Қадр сурасида: «Биз уни (Қуръонни) Қадр кечаси нозил қилдик. Лайлатул Қадр сенда қандай фикр уйғотмоқда. Қадр кечаси бошқа ойларнинг мингидан ҳам яхшироқдир. Бу кечада малоикаларни ва Руҳни Оллоҳнинг амрларини бажариш учун туширилади. Тонг отгунча бу буюк кароматдир» дейилади.

Шу муносабат билан Рамазон ойининг Лайлатул Қадр (арабча тақдирни ҳал қилувчи) кечаси қудрат кечаси деб ҳисобланган. Негаки Қуръони Карим ана шу кунда нозил бўла бошлади ва 23 йил давомида бу муборак ваҳий орқали бутун инсониятга Оллоҳнинг раҳмати ёғилди ва Пайғамбаримизнинг видолашув ҳажларида нозил бўлган сўнги ояти карима: «Бугунги кунда сизларнинг дилингизни комилга етказдим ва сизларга ўз неъматим Қуръони Каримни мукаммал қилдим ва сизлардан Ислом дини тўғрисида рози бўлдим».

Инсон асли яратилишида икки тарафлик сифат билан яратилгандир, яъни жисмоний-ҳайвоний ва руҳоний-фариштаълар сифатларига эгадир. Ҳар икки томоннинг тарбияти ўзига хос озуқаси билан бўлади. Бошқача қилиб айтганда ҳар хил таомлар инсоннинг жисмоний тарбияти бўлса, Рўза тутиш ҳамда Исломнинг бошқа ибодатлари руҳоний тарбиятлари ҳисобланади. Бу дегани қалб, руҳ бу ибодатларнинг ихлос билан чин кўнгилдан бажарилишидан қувват топиб инсоннинг ҳайвоний сифатларини тийишга ёрдам беради. Шунинг учун Рамазон ҳайитида ўқиладиган намоз мусулмонларнинг Оллоҳнинг бу буюк неъматига изҳор қиладиган шукроналикларидир.

Шунинг учун ҳам мусулмонлар ўттиз кун сабр-қаноат билан рўзаларини тутиб, закот ва фитр садақаларини мискин, бева-бечораларга тарқатиб сўнг Шаввал ойининг биринчи кунини Рамазон ҳайитини шукрона намоз ўқиш билан бошлайдилар.

Илҳом КАРИМОВ,
фалсафа фанлари номзоди.

• Қадриятларимиз

Мусулмон дунёсининг улуғ намоёндаларидан бири Имом Исмоил Бухорий шундай ҳадисни «Жомеъ ус саҳиҳ»да баён этганлар:

Умму Салама разияллоҳу анҳо ривоят қиладирлар: «Расулуллоҳ салаллоҳи алайҳи вассалам бир куни кечаси уйғониб: «Субҳоноллоҳ, бул кеча нечук фитналар ва нечук хазиналар нозил бўлдийкин (Яъни кимларга азоб ва кимларга раҳмат нозил бўлди эркан). Ким ҳужраларда ётганларни уйғотғайдир. Ёраб, бу дунёда кийимликлар у дунёда ялонғочдир» —дедилар.

АЛ ҲАКИМ АТ-ТИРМИЗИЙ

Ушбу муборак ҳадис инсонни ҳалокатлардан қутқаргувчи, уни раҳмат хазиналарининг эшиклари сари ундовчи, қалбан уйғоқликка чорловчи муқаддас битикдир.

Рўйи заминда шундай қутлуғ зиёратгоҳлар борки, эзгулик ва имон бандаларининг ҳоки ётган бу манзиллар бизнинг кўнглимизга оқибат ва охират ёдини солади. Бундай зиёратгоҳларда ҳар бир одам фитна, разолат, имонсизликдан қайтиш ва яхши амалларга юз буриш ҳақида ўйга толади.

Муҳаммад бинни Али Ҳакими Тирмизий зиёратгоҳи ҳам ислом оламида қутлуғ манзиллардан биридир.

Ал Ҳаким ат-Тирмизий мақбараси Ўзбекистон билан Афғонистоннинг нақ чегарасида, Амударё бўйида жойлашган. Мақбара майдони чегарадаги сим тўсиқлар билан туташиб кетган. Сим тўсиқлардан сўнг икки мамлакат орасидаги дахлсиз ҳудуд бошланади. Ундан нарида эса, Афғонистон ястаниб ётади. У ёқларда ҳазрат Навоий, Мирзо Бобурларнинг ҳоки туроби макон тутган.

Менинг назаримда буюк алломанинг мақбараси афғон халқини ва ўзбек халқини эзгуликка, имонга чорлаб тургандай туюлади. Балки ул зотнинг ушбу замин мақбараси икки халқ ўртасидаги руҳий кўприкдир. Шунинг учун Тирмизийнинг бу манзилга ҳоки қўйилиши ҳам тасодифий эмасдир.

Шайх Фаридиддин Аттор ўзининг «Тазкиратул авлиё» асарида ал Ҳаким ат-Тирмизийни мусулмон шарқи дунёсига довруғ солган 96 шайхнинг бири сифатида кўрсатиб ўтадилар. Шунингдек, ҳазрат Навоий ҳам «Насойим-ул муҳаббат»да ал Ҳаким ат-Тирмизийнинг муборак руҳига кўп эҳтиром кўргузадилар. Ва айтадиларки: «Ривоят қилурким, ҳар якшанба Ҳизр анинг била келиб, мулоқот қилур эрди ва воқеаларни бир-бирларига айтурлар эрди ва сўзлашурлар эрди».

Шайх Фаридиддин Аттор ат-Тирмизий ҳақида айтган эканлар: «У суннада бенуқсон, миллатнинг улуғи, олимларнинг пешқадами, покларнинг ягонаси».

Шарқнинг икки буюк дахосининг юқоридаги эътирофлари Ҳаким ат-Тирмизий ҳазратларининг улуғвор руҳи покидан хабар беради. Ҳаким ат-Тирмизий кўҳна Шарқнинг буюк қомусий олимларидан бири бўлганлар. У киши фалсафа, тарих, ҳадис, мунажжимлик, муҳандислик, ҳуқуқшунослик, математика, тасаввуф илмлари билан жиддий шуғулланганлар ва улкан тарихий кашфиётларни амалга оширганлар.

Айтишларича Ҳаким ат-Тирмизий 400 дан ортиқ асарлар яратганлар ва шулардан 57 таси бизгача етиб келган. Демак, ул зотнинг 350 дан ортиқ асарлари асрлар шамолида йўқ бўлиб кетган. Бу эса Шарқ учун, халқ ва миллат учун катта хазиналарни бой бермакдир. Ҳар қалай улардан ўлмас ёдгорликлар бизгача етиб келганлигига шукр қилмоқ керак. Чунки Мавлоно Абдураҳмон Жомий айтганларидек, пирларнинг номини ёдда сақлашдан ҳам баҳра топадилар.

Зиёратгоҳни ерли аҳоли қалб эъзози билан Тирмиз ота деб атайдилар. Қарангки, тарихнинг 1200 йиллик хилма-хил замонлари мобайнида Ҳаким ат-Тирмизий номидан путур кетмаган, аксинча бу ном ҳар кўнгилга нур каби кириб, дарахтдай илдиз отиб кетаверган. Ҳолбуки, бу дунёда ҳатто ўз яқинлари орасида ҳам бору йўқлиги билинмай, ўз терисига ўралиб яшаб келаётган қанча-қанча одамлар бор. Ҳақиқатан, Ҳаққа интилганларнинг, буюк эътиқод, юксак амаллар йўлида яшаганларнинг охирати ободдир. Худо ҳар кимга ҳам иқтидор ва қудрат ато этади. Лекин бу иқтидор ва қудратни кимдир меҳнат ва ғайрат билан камолга етказади, кимдир эса хор қилади. Ҳиндларнинг «Ҳар бир боланинг ичида даҳо яшайди» деган ҳикмати ростдир.

Ҳаким ат-Тирмизий мақбараси пойида чиллахона бор. Ер остида жойлашган бу чиллахонадан кейинги даврларда ҳам фойдаланишган. Унда кўпинча ҳаж сафари олдида чилла сақлаганлар. Яъни ҳаж қилувчилар ёки дину имон йўлидаги бошқа одамлар ҳафталаб, ойлаб, қирқ кунлаб ушбу тор туйнукли ертўлага кириб, фақат озгина сув билан иродаларини тарбиялаганлар, суякларини машаққатларга тоблаганлар. Улар ўткинчи дунёдаги тан роҳатларидан кечиб, мангу қалб фароғатига интилганлар.

Ушбу чиллахона (ертўла) Ўзбекистондаги қадимий ва сўнгги чиллахонадир. Албатта, тарихнинг кейинги даврларида, ҳозирда чилла сақлайдиган одамлар кўп. Улар кўпроқ ҳужрада, чекка уйларда чилла сақлайдилар. Ат-Тирмизий мақбараси пойидаги чиллахона эса ер остида эканлиги билан, ўзига хослиги, ғаройиблиги билан ажралиб туради.

Ал Ҳаким ат-Тирмизийнинг «Хатмул вилоя», «Наҳаж», «Наводир ул усул», «Кашфул маҳжуб» каби асарлари Шарқнинг буюк алломалари томонидан юксак ҳурмат билан эътироф этилган.

Сўфийларнинг Нақшбандия тариқатининг пайдо бўлишида Ҳаким ат-Тирмизий кашф этган илмлар ҳам ўз таъсирини кўрсатган. Алишер Навоий, Баҳоуддин Нақшбанд Ҳаким ат-Тирмизийга ҳурмати юксак бўлганлигини шундай ифода этганлар: «Ҳазрати Хожа Баҳоуддин Муҳаммадил-Бухорий маъруф ба Нақшбанд ўз мабодийи аҳвол ва сулукидин ҳикоят айтурлар эрмиш ва машойихи кибор (яъни, Тирмизий) арвоҳига ўз таважжуҳларининг асарин баён қилур эрмиш. Дар эрмишларки, ҳар қачон қидватул авлиё Хожа Муҳамад Али Ҳаким Тирмизий руҳига таважжуҳ воқеъ бўлур эрди. Ул таважжуҳ асари маҳзи бесидатлиғ зуҳури эрди ва ҳар неча ул таважжуҳда сайр воқеъ бўлур эрди, ҳеч асаре, ва гарде ва санъате мутолаа тушмас эрди».

Бутун ҳаётини, куч-ғайратини, иқтидорини, қалбини илмга, ҳақ йўлига бағишлаган ал Ҳаким ат-Тирмизий 120 йилга яқин умр кўрганлигини манбалар қайд этадилар. Балки, Оллоҳ ўзининг ал Ҳаким ат-Тирмизий отлиқ бандасига бу дунёга қилажак эзгу ишлари ва амалларига улгуриши учун шунча умр ато қилгандирлар. Чунки она қорнида пайдо бўлишида имон аралашган ҳар қандай банда шунчакига дунёга келмайди. Унинг юрагига юкланган ўз вазифаси бўлади. Сусализм замонида мустабидлар бошқа буюк алломалар қатори Ҳаким ат-Тирмизий ёдини ҳам халқ ва миллат хотирасидан супуриб ташлашга ҳаракат қилдилар. Улар чегарани баҳона қилиб, ихлосмандларнинг зиёратгоҳга келишларини таъқиқлаб қўйдилар ва мақбара атрофини ҳарбий машқ майдонига айлантирдилар. Худди шу Ўрта Осиёдаги муқаддас зиёратгоҳларнинг бири атрофида аскарлар автоматлар, қўлпулемётлари, гранатамётлар отишиб машқ қилдилар. Гарчи ҳавога отилса ҳам ҳар бир ўқ ҳеч қачон беиз кетмайди. Уларнинг ҳарбий машқ баҳонасида отаётган ўқлари, гранаталари аслида ал Ҳаким-Тирмизий руҳини, шунингдек, халқ ва миллат ҳотирасини мўлжаллаб отилаётган ўқлар ва гранаталар эди. Мустабидлар Расул Ҳамзатнинг «Агар сен ўтмишга тўппонча билан ўқ отсанг, келажак сенга буни замбарак билан қайтаради» деган гапларини заррача ҳам писандга илмасдилар.

Бу ҳам етмаганидай мақбара атрофига турли омборхоналар, ҳатто итхона ҳам қурдилар. Улар итларини вовуллатиб бу манзилдан руҳларни ҳайдашни, кўнгиллардан эътиқод ва ишончни қувишни мақсад қилгандилар.

Лекин, Ватан пешонасида ёруғ кунлар ҳам бор эди. Айни даврда зиёратгоҳга барча бекилган йўллар очилди, ҳар ким ўз қалби, ўз эътиқоди билан зиёратга бемалол келадиган бўлди.

Зиёратгоҳдаги асрлар мобайнида қурилган мақбара, масжид ва хонақоҳ беқиёс санъат намуналаридир. Улар юртимизнинг тарихий бойлиги ҳамдир. Чунки бундай нодир меъморчилик санъати намунасини ҳеч қандай тилла билан ўлчаб бўлмайди.

XV асрда Темурий шаҳзодалар томонидан ўрнатилган гумбазли хонақоҳ ичидаги мармар сағанани юксак сангтарошлик санъати асари ҳисоблайдилар. Ислом дунёсида бунга тенг келадиган ва у билан беллашадиган мармар ёдгорлик йўқ деб айтадилар.

Лекин айни замонда мақбаранинг сақланиш ҳолатини яхши деб бўлмайди. Мақбара ост қисмидан захлаб бораётир. Зах қадимий ғиштларни емириб ташлаяпти. Мақбарадан икки чақирим нарида тўпланиб кўл ҳосил қилган сув бу ҳодисага сабабчи бўляпти.

Ўтмишда шу атрофдаги тарихий ёдгорликларнинг зарарсиз сақланиши учун тўпланиб қоладиган сувларни тортиб кетувчи махсус мосламалардан фойдаланилган экан. Албатта, ҳозирги замонда бундай мосламаларни қуриш унчалар қийин эмас. Фақат маъмурият томонидан озгина қунт, озгина ихлос бўлса бас.

Азалдан Рамазон ойининг шарофатли кунларида халойиқ яхши амаллар, эзгу ишлар сари юз бурганлар. Биз ҳам худораҳмати ёғилажак эзгу кунларда ал-Ҳаким ат-Тирмизий каби улуғларимизни эсласак, чеҳрамизга ҳам, кўнглимизга ҳам ўтказаётган кунларимизга ҳам ёруғлик келгусидир.

Ул зотларни ёдлаб, дилни бойитайлик.

Эшқобил ШУКУР.

• Илм масканлари ҳаётидан

БЎЛАЖАК ЮРИСТЛАР ТАНЛАНМОҚДА

Ҳар қандай мамлакатнинг таянч нуқталари юқори малакали кадрлар бўлгани каби биз барпо этишга киришган ҳуқуқий давлатда ҳам касб маҳорати юксак, ўз соҳасининг чинакам фидойилари даражасига етишган юристларга зарурат кучли бўлади.

Албатта, юқори натижаларга тинимсиз изланишлар эвазига эришилар экан, бунда болалик ва ўсмирликдаги дастлабки тайёргарликнинг аҳамияти каттадир. Шу жиҳатдан ўрта мактаб партасида ҳосил қилинган кўникмалар келажакда ўз соҳасининг устаси бўлиб етишишга пой девор ҳозирлайди. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ва Халқ таълими вазирлиги биринчи марта «Ёш ҳуқуқшунос» олимпиадасини ўтказишга киришар экан, ана шундай мақсадларни кўзга тутган эдилар. Бунда мамлакатимиз Президентининг «Ўзбекистоннинг ижодкор ёшларини давлат йўли билан қўллаб қувватлаш чоралари тўғрисида»ги Фармони (1992 йил, 28 август) ва республика Вазирлар маҳкамасининг «Юридик таълимни қайта қуришнинг кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлари тўғрисида»ги Қарори 1992 йил, 14 март) асос бўлиб хизмат қилди. Тегишли вазирликлар олимпиада низомини ишлаб чиқдилар. Олимпиада ўтказишдан мақсад ҳуқуқшуносликка оид фанларга ўқувчиларнинг қизиқишларини уйғотиш, тўгараклар, секциялар, илмий жамиятлар каби синф ва мактабдан ташқари олиб бориладиган ишларнинг самарадорлигини ошириш, қобилиятли ўқувчиларни аниқлаш, юқори синф ўқувчиларига касб танлашда кўмаклашиш, бозор иқтисодига асосланган янги жамиятга ўтиш билан боғлиқ қонунчилик асосларини чуқурроқ ўргатишдир.

Низомда беллашувда алоҳида ютуқларга эришган иштирокчиларни маънавий ва моддий рағбатлантириш кўзда тутилган. Масалан, биринчи ўринни олган битирувчи синф ўқувчилари Тошкент юридик институтига тест синовларисиз қабул қилинадилар. Яна ғолиблар махсус дипломлар, фахрий ёрлиқлар билан тақдирланадилар.

Яқинда республикамиз вилоятларида умумтаълим мактабларининг 9-11 синф ўқувчилари ва ўрта ҳунар техника билим юртлари 1-курс талабаларининг 1-«Ёш ҳуқуқшунос» олимпиадаси бўлиб ўтди. Жумладан, пойтахт вилоятида ўтказилган беллашувда Ангрен, Бекобод шаҳарлари, Бўка, Оққўрғон, Тошкент районлари мактабларидан қатнашган ўқувчилар муваффақият қозондилар.

М. РЎЗИҚУЛОВА,
адлия ходими.

• Сўраган эдингиз.

«Мамлакатимизда ҳуқуқий давлат қуриш сари амалий қадамлар қўйилмоқда. Жумладан, аҳолига юридик маслаҳатлар берадиган, хизмат кўрсатадиган идоралар фаолиятида ҳам ўзгаришлар бўлаётир. Агар мумкин бўлса, «Халқ сўзи» саҳифаларида шу жараённи акс эттирадиган мақолалар бериб борилса, бизнинг ҳуқуқий савиямиз ошишига нафи тегарди.

Ҳамро ШОДИЕВ,
фермер. Касби тумани».

ТАРҒИБОТ ҲАМ КАТТА КУЧ

Газетхонни қизиқтирган масалаларнинг баъзи жиҳатларига республика Адлия вазирлиги ҳуқуқий тарғибот бўлимининг катта маслаҳатчиси **Икром МАДАЛИЕВ** жавоб қайтаради.

— Ҳақиқатан, ҳуқуқий давлат тамал тошини яратишга сафарбар этилган кўплаб илмий марказ ва муассасалар ишлаб турибди. Бизнинг вазирлик ҳам шу масалада масъул. Зиммадаги вазифалар бошқарма ва бўлимлар орқали амалга оширилади. Жумладан, фуқароларга ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш бошқармаси вазирликнинг таркибий қисмларидан биридир. «Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳақидаги Низом»га асосан ушбу бошқарма республика муҳрдорлик идоралари, фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш (ФҲДЁ) бўлимлари ва республика адвокатурасига умумий раҳбарликни амалга оширади. Бу бошқарманинг асосий вазифаларидан бири юқоридаги ташкилотларда қонунчиликни мустаҳкамлаш ва уни тартибга солиб туришга, фуқаролар, корхона, муассаса, ташкилотларнинг ҳуқуқ, ва манфаатларини қўриқлашга, шунингдек, аҳолига ҳуқуқий ёрдам кўрсатишни таъминлашга қаратилгандир.

Республикамизда бозор муносабатларига ўтилиши билан давлат муҳрдорлик идоралари ва ФҲДЁ бўлимлари янгича услубда ишлаб, ўз-ўзини молиявий томондан таъминлашга ўтдилар. Бу асосан, фуқароларга қўшимча пуллик хизмат кўрсатишдан иборатдир. Масалан, республикамиз муҳрдорлик идораларида 1992 йил давомида 1 млн. 486 минг 395 та иш бажарилиб, 300 миллион сўмдан кўпроқ ундирилган, шунингдек, 6,5 миллион сўмликка яқин қўшимча ҳуқуқий хизмат кўрсатилган.

Автомототранспорт воситаларини муҳрдорлик идоралари орқали расмийлаштиришга ўтилгач, Давлат автомобиль назорати билан ҳамкорликда қўлланма тайёрланди.

Катта шаҳарларда ва вилоятларнинг марказларида «Никоҳ сарой»лари очилмоқда. Авваллари келин-куёвлар никоҳдан фақат ўзлари яшаб турган жойларида ўтган бўлсалар, энди бундай чегаралашларга барҳам берилди.

Аҳолига ҳуқуқий хизмат кўрсатишни янада яхши йўлга қўйиш, авваламбор, моддий техника базасига боғлиқ. Шу сабабдан республикамиз Президентининг 1992 йил 8 январдаги «Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг фаолиятини янада такомиллаштириш ҳақида»ги фармони ҳамда шу фармон юзасидан республика Вазирлар маҳкамасининг 1992 йил 12 ноябрдаги қарорлари айни муддао бўлди. Ушбу фармон ва қарорнинг бажарилиши юзасидан семинар-йиғилиш ўтказилиб, унда адлия бошқармалари кейинги 3—4 ой ичида шаҳарлар ва туманларнинг ҳокимиятлари билан биргаликда барча муҳрдорлик идоралари, ФҲДЁ бўлимлари ва юридик маслаҳатхоналарни яхши, талабга жавоб берадиган бинолар билан таъминлаш чора-тадбирларини кўриб чиқиш таъкидланди. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамасининг 1992 йил 14 мартдаги «Ҳуқуқий таълимнинг кечиктириб бўлмайдиган чоралари ҳақида»ги қарорига кўра Тошкент давлат юридик институти ҳамда Тошкент юридик колледжида нотариат, адвокатура ва ФҲДЁ бўлимлари ходимларини тайёрлаш бўйича факультатив группалар ташкил этилган.

Ҳозирги кунда бошқарма Ўзбекистон Республикаси манфаатларини кўзлайдиган янги қонун-қоидалар устида иш олиб бормоқда. Жумладан, «Адвокатлик фаолияти ҳақида»ги, «Ҳуқуқий ёрдам кўрсатиш билан боғлиқ тадбиркорлик фаолиятига рухсат бериш тартиби ҳақида»ги, шунингдек, «Фуқаролик ҳолати актларини қайд қилиш қоидалари» каби ҳуқуқий актларнинг лойиҳаларини тайёрлаш устида иш олиб борилмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «НАВРЎЗ» ХАЙРИЯ ЖАМҒАРМАСИНИНГ ХАЙРИЯ ЛОТЕРЕЯСИ БЎЙИЧА 1993 ЙИЛ 21 МАРТДА ТОШКЕНТ ШАҲРИДА ЎТКАЗИЛГАН ТИРАЖНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Тиражда лотереянинг ўн разрядига умумий суммаси 100 млн. сўмлик 219000 та пул ютуқлари ўйналди.

Ютуқ тиражи лотереянинг бир разрядига ўтказилди. Жадвалда кўрсатилган барча ютуқлар лотереянинг бошқа разрядлари шундай серия ва рақамларга эга бўлган чипталарга ҳам тўланади. Масалан, серия рақами 007726, чипта рақами 007 бўлган лотерея чиптасига 3000000 сўм пул ютуғи чиққанлиги кўрсатилган. Айнан шу ютуқ ҳамма разряддаги шундай серия ва рақамли чипталарга ҳам чиққанлигини билдиради.

Бошқа ютуқлар ҳам шундай тартибда ўйналган.

Серия рақами қуйидагича бўлган лотерея чипталарига ютуқлар чиққан:

Серияси	Чиптанинг тартиб рақами	Ютуқнинг миқдори
000151	053*	2500 сўм
000188	1—100	50 сўм
000189	031*	100000 сўм
000210	1—100	50 сўм
000279	012*	100 сўм
000323	012*	1000000 сўм
000342	092*	100 сўм
000548	032*	1000 сўм
000622	059*	1000 сўм
000645	062*	100 сўм
000826	090*	500 сўм
001081	067*	2500 сўм
001103	031*	2500 сўм
001123	024*	100000 сўм
001194	075*	2500 сўм
001205	097*	100000 сўм
001410	024*	10000 сўм
001452	025*	1000 сўм
001480	052*	1000 сўм
001493	039*	500 сўм
001513	058*	5000 сўм
001569	034*	100 сўм
001590	081*	100 сўм
001672	1—100	50 сўм
001725	070*	500 сўм
001760	054*	100 сўм
001793	088*	100000 сўм
001794	034*	1000 сўм
001839	056*	1000 сўм
001846	012*	50000 сўм
001854	089*	2500 сўм
001856	095*	25000 сўм
001876	069*	1000 сўм
001948	065*	500 сўм
001950	001*	1000 сўм
001962	030*	50000 сўм
002035	083*	100000 сўм
002060	045*	500000 сўм
002069	043*	2500 сўм
002086	087*	100 сўм
002087	001*	2500 сўм
002099	032*	50000 сўм
002133	099*	5000 сўм
002137	071*	100 сўм
002138	1—100	50 сўм
002165	054*	2500 сўм
002190	004*	5000 сўм
002239	1—100	50 сўм
002252	021*	100000 сўм
002268	077*	100000 сўм
002273	082*	25000 сўм
002280	1—100	50 сўм
002537	055*	100000 сўм
002682	1—100	50 сўм
002721	002*	5000 сўм
002742	1—100	50 сўм
002772	084*	25000 сўм
002864	1—100	50 сўм
002882	022*	100 сўм
002901	050*	2500 сўм
002928	011*	25000 сўм
002970	065*	500 сўм
003032	017*	2500 сўм
003074	008*	50000 сўм
003086	082*	10000 сўм
003221	030*	10000 сўм
003228	085*	2500 сўм
003345	067*	50000 сўм
003378	063*	50000 сўм
003414	080*	100000 сўм
003415	029*	100000 сўм
003454	073*	10000 сўм
003465	051*	1000 сўм
003469	093*	5000 сўм
003487	1—100	50 сўм
003503	1—100	25 сўм
003573	081*	1000000 сўм
003601	059*	500 сўм
003640	006*	5000 сўм
003641	045*	2500 сўм
003751	032*	10000 сўм
003766	036*	1000 сўм
003790	1—100	50 сўм
003833	003*	25000 сўм
003834	055*	1000 сўм
003838	1—100	25 сўм
003855	058*	500 сўм
003889	062*	5000 сўм
003912	005*	2500 сўм
003932	1—100	25 сўм
003965	086*	25000 сўм
003975	085*	2500 сўм
003980	059*	500 сўм
003995	1—100	25 сўм
004083	1—100	50 сўм
004113	043*	1000 сўм
004164	089*	10000 сўм
004225	047*	1000 сўм
004253	027*	50000 сўм
004288	004*	500 сўм
004301	048*	10000 сўм
004339	1—100	50 сўм
004385	1—100	50 сўм
004405	020*	5000 сўм
004467	096*	10000 сўм
004519	094*	5000 сўм
004571	023*	5000 сўм
004579	027*	10000 сўм
004594	022*	10000 сўм
004716	097*	2500 сўм

Серияси	Чиптанинг тартиб рақами	Ютуқнинг миқдори
004740	063*	25000 сўм
005059	092*	50000 сўм
005072	038*	25000 сўм
005145	066*	2500 сўм
005172	053*	25000 сўм
005178	1—100	50 сўм
005181	1—100	50 сўм
005249	044*	10000 сўм
005261	097*	1000 сўм
005308	080*	10000 сўм
005315	065*	100000 сўм
005327	076*	50000 сўм
005339	018*	100 сўм
005349	058*	5000 сўм
005372	1—100	50 сўм
005429	096*	50000 сўм
005490	020*	1000 сўм
005551	1—100	50 сўм
005594	083*	5000 сўм
005807	023*	100 сўм
006077	036*	5000 сўм
006105	022*	1000 сўм
006167	1—100	50 сўм
006197	088*	500 сўм
006214	1—100	50 сўм
006215	017*	100 сўм
006226	021*	50000 сўм
006251	035*	50000 сўм
006301	085*	1000 сўм
006330	1—100	25 сўм
006356	1—100	50 сўм
006373	060*	100 сўм
006417	075*	500 сўм
006418	097*	5000 сўм
006512	039*	500 сўм
006581	1—100	50 сўм
006625	047*	500 сўм
006648	095*	10000 сўм
006663	076*	100 сўм
006707	029*	5000 сўм
006733	063*	100 сўм
006759	1—100	25 сўм
006762	079*	25000 сўм
006769	091*	100 сўм
006773	030*	2500 сўм
007014	030*	10000 сўм
007039	046*	25000 сўм
007143	092*	25000 сўм
007150	1—100	50 сўм
007182	060*	5000 сўм
007189	054*	50000 сўм
007217	002*	10000 сўм
007228	043*	10000 сўм
007323	049*	5000 сўм
007399	002*	10000 сўм
007432	049*	500 сўм
007455	054*	25000 сўм
007462	094*	10000 сўм
007518	1—100	25 сўм
007571	054*	10000 сўм
007577	075*	25000 сўм
007611	058*	25000 сўм
007652	090*	50000 сўм
007726	007*	3000000 сўм
007809	074*	2500 сўм
007825	089*	50000 сўм
007858	023*	500000 сўм
007859	050*	100 сўм
007932	001*	100000 сўм
008013	046*	10000 сўм
008022	1—100	50 сўм
008089	1—100	50 сўм
008117	016*	1000 сўм
008168	016*	25000 сўм
008182	098*	500 сўм
008216	054*	25000 сўм
008267	022*	500 сўм
008273	071*	500 сўм
008301	090*	100 сўм
008317	1—100	50 сўм
008367	070*	500 сўм
008425	044*	5000 сўм
008457	054*	5000 сўм
008546	005*	500 сўм
008593	098*	50000 сўм
008618	067*	5000 сўм
008689	086*	1000 сўм
008723	025*	25000 сўм
008780	1—100	50 сўм
008782	076*	100000 сўм
008786	075*	50000 сўм
008797	079*	500 сўм
008831	1—100	25 сўм
008913	044*	25000 сўм
008972	051*	100 сўм
009004	1—100	50 сўм
009052	1—100	50 сўм
009066	057*	50000 сўм
009110	039*	100 сўм
009170	070*	2500 сўм
009237	1—100	25 сўм
009477	059*	50000 сўм
009547	015*	25000 сўм
009567	049*	100000 сўм
009697	018*	50000 сўм
009722	070*	100000 сўм
009791	037*	2500 сўм
009815	1—100	50 сўм
009849	008*	1000 сўм

*) Шу сериянинг қолган 99 рақамига 25 сўмдан ютуқ чиқди.

1000 сўмгача ва 1000 сўм миқдоридаги ютуқлар икки ва ундан кўп ходими бўлган жамғарма банкининг аъмоллар бўлимлари ва жамғарма банки муассасаларида тўланади.

10000 сўмдан юқори ютуқлар лотерея чипталари Ўзбекистон Республика жамғармалар банки томонидан текширилгандан кейин тўланади.

1.0 млн. сўмлик ва 3.0 млн. сўмлик ютуқларнинг эгалари енгил автомобиль сотиб олиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ютуқли чипталар ҳақ тўлашга 1993 йил 30 июнгача (30 июнь ҳам киради) қабул қилинади. Ушбу муддатдан кейин лотерея чипталари ўз кучини йўқотади ва ютуқни тўлашга қабул қилинмайди.

Тираж комиссиясининг раиси — Ўзбекистон Республикаси «НАВРЎЗ» хайрия жамғармаси раисининг биринчи ўринбосари

К. Ш. ШОДИЕВ.

Тираж комиссиясининг масъул котиби — Ўзбекистон Республика жамғарма банкининг қарзлар бериш бошқармаси бошлиғи

А. М. ҲАЙДАРОВ.

ЭЪЛОНЛАР

ЎЗБЕКИСТОН ҳаво йўллари

Ўзбекистон Республикасининг миллий авиакомпанияси "Ўзбекистон ҳаво йўллари" 1993 йилнинг 4 апрелдан бошлаб

ТОШКЕНТ - ФРАНКФУРТ - ТОШКЕНТ

рейси мунтазам йўлга қўйилади. Ҳафтанинг 7 кунлари.

Тошкентдан жўнаш вақти	-	11.00
Франкфуртга келиш вақти	-	17.50
Франкфуртдан жўнаш вақти	-	19.50
Тошкентга келиш вақти	-	00.20

Учиш - маҳаллий вақт билан.

"Ўзбекистон ҳаво йўллари" халқаро авиакомпанияси энг соз ва хавфсиз

Барча керакли маълумотларни авиакомпаниянинг ҳалқаро бўлимидан олишингиз мумкин.

Пролетар кўчаси, 41-уй

Тел: 32-73-77

АВИАРЕКЛАМА

«ДИАЛ» фирмаси Тошкентдаги омборлардан Белоруссиясида ишлаб чиқарилган КТП-100/10-0,4; КТП-160/10-0,4; КТП-250/10-0,4; КТП-400/10-0,4. трансформатор подстанцияларини чекланмаган миқдорда етказиб бериш ва сотиш учун шартномалар тузади.

Телефонлар: 67-29-08; 67-29-16; 67-27-21.

Жамғарма банки

БИР ЛАҲЗАЛИК ЛОТЕРЕЯЛАР СИЗГА ЎЗ БЮДЖЕТИНГИЗНИ ТЎЛДИРИШ ВА ҲАТТО МИЛЛИОНЕР БЎЛИШ ИМКОНИНИ БЕРАДИ!

Республиканинг минглаб фуқаролари бунга ишонч ҳосил қилдилар!

25 000 000 сўм, 15 000 000 сўм, 10 000 000 сўм, 5 000 000 сўм, 1 000 000 сўм, 500 000 сўм ва бошқа ютуқлар сизга мунтазир.

Баҳоси 100, 200 ва 500 сўмлик бўлган бир лаҳзалик лотереяларни жамғарма банки муассасалари ҳамда жамоатчи тарқатувчилар сотмоқда.

Лотерея шартлари тўғрисидаги маълумотларни лотерея сотилаётган жойдаги афишалардан ва қуйидаги телефонлардан олишингиз мумкин:

54-26-31, 33-51-95, 45-66-43.

ОМАД ЁР БЎЛСИН!

"ЭКОСАН" ФОНДИ "ВОСТОК" ФИРМАСИ ЎЗБЕКИСТОН ЖАМҒАРМА БАНКИ

25—31 март кунлари Тошкентдаги «ЎзбЭкспомарказ»да «Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлашнинг юксак технологияси» — «Қишлоқ Хўжалик— Маҳсулот — 93»

ХАЛҚАРО КЎРГАЗМАСИ

ўтказилади

Мурожаат учун телефон: 64-23-90.

Тошкент шаҳар Собир Раҳимов район ошхоналар трестига қарашли 5-ошхонанинг йўқолган юмалоқ муҳри ва штампи бекор қилинади.

ЎЗЭНЕРГОНАЗОРАТ ЭСЛАТИБ ЎТАДИ

ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИ ТЕЖАМКОРЛИКНИ ЁҚТИРАДИ. ҲАР БИР КИШИ ЭЛЕКТР ТОКИДАН ФОЙДАЛАНАЁТГАНДА ЎТА ЭҲТИЁТ БЎЛИШИ КЕРАК. ЧУНКИ ОЗГИНА БЕПАРВОЛИК ОҒИР ТАЛАФОТЛАРГА ОЛИБ КЕЛИШИ МУМКИН. ЭЛЕКТР ЎТКАЗГИЧЛАР, ТОКНИ ТАРҚАТУВЧИ ШИТЛАР, РОЗЕТКА ВА БОШҚА ЭЛЕКТР УСКУНАЛАРИНИНГ СОЗЛИГИНИ ДОИМО НАЗОРАТ ҚИЛИШ ШАРТ. БИНОДАН ТАШҚАРИДА КЎЧМА ЧИРОҚ, РАДИОПРИЁМНИКЛАР БИЛАН ИШЛАЁТГАНДА ЭҲТИЁТ ЧОРАЛАРИ КЎРИЛМАСА, ТОК УРИШИ ҲЕЧ ГАП ЭМАС. ЧУНКИ СИЗ ЕРДА ТУРГАН ҲОЛДА ЎРАЛМАГАН (ИЗОЛЯЦИЯ ҚИЛИНМАГАН) СИМНИ УШЛАБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

ЭСИНГИЗДА БЎЛСИН

УСКУНА ВА АППАРАТЛАРНИ ТУЗАТИШ ИШЛАРИНИ ФАҚАТ ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИНИ УЗИБ ҚЎЙГАН ПАЙТДАГИНА БАЖАРИШ МУМКИН.

БОЛАЛАРНИ АСРАНГ!

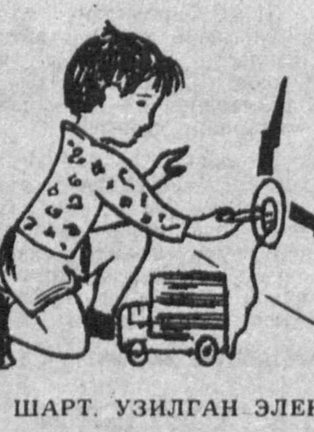

ЁШ БОЛАЛАРНИ БИР ДАҚИҚА ҲАМ ЁЛҒИЗ ҚОЛДИРМАНГ. ОЧИҚ ҚОЛГАН ЭЛЕКТР РОЗЕТКАСИГА ТУРЛИ НАРСАЛАРНИ ТИҚИБ ЎЙНАШ ОҚИБАТИНИ ЭСЛАТИШ ОРТИҚЧА.

КАТТА ЁШДАГИ БОЛАЛАРГА ЭСА ЭЛЕКТР УСКУНАЛАРИНИ ЎЗБОШИМЧАЛИК БИЛАН ОЧИБ КЎРИШ МУМКИН ЭМАСЛИГИНИ ЎҚТИРИШ ШАРТ. УЗИЛГАН ЭЛЕКТР СИМЛАРИДАН КАМИДА 10 МЕТР УЗОҚДА ТУРИШ КЕРАК.

«ЎЗЭНЕРГОНАЗОРАТ».

Ушбу сонга Ҳ. Сатторов ва М. Холматова навбатчилик қилишди.

Газетанинг навбатдаги сони 26 март, жума куни чиқади.

ХАЛҚ СЎЗИ • НАРОДНОЕ СЛОВО

● ТЕЛЕФОНЛАР: маълумот учун 33-07-48; эълонлар бўлими 32-09-25. Индекс: 64608.

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раёсати ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар маҳкамаси.

Бош муҳаррир: Анвар ЖЎРАБОЕВ

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ: Абдунаби БОЙҚЎЗИЕВ, Эсирган БОЛИЕВ (масъул котиб, «Халқ сўзи»), Эркин ВОҲИДОВ, Миракмал МИРАЛИМОВ, Салоҳиддин МУҲИДДИНОВ, Лев ПАК (бош муҳаррир ўринбосари, «Народное слово»), Людмила ПОРФИРЬЕВА, Кулаҳмад РИЗАЕВ, Александр ТЮРИКОВ (масъул котиб, «Народное слово»), Шавкат ЯҲЁЕВ, Пиримқул ҚОДИРОВ, Муҳаммаджон ҚОРАБОЕВ, Саидаҳрор ҒУЛОМОВ.

● МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП Тошкент шаҳри, Ленинград кўчаси, 19-уй.

● Таҳририятга ҳажми 7 қоғоздан ошган материаллар қабул қилинмайди. Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Маҳкамасининг Ишлар бошқармаси ҳузуридаги «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. 1 2 3 4 5 6

Рўйхатдан ўтиш тартиб № 0001 Буюртма Г—131. 107.858 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А—2. Босишга топшириш вақти —21.00. Босишга топширилди — 23.00